№ 113.

BREDASCHE

Staat-, Letterkundig-

Nieuws-

en Weetenschappelijk

Blad,

Dingsdag den 7 Juny

COURANT.

De Gouverneur van Noord-Brabant, ontvangen hebbende eene missive van Zijne Exc. den heere luitenant-generaal, chef van den generalen staf, van den 3den dezer maand, No. 4660,

Brengt dien ten gevolge ter kennisse van de Gemeentelijke en Provinciale Besturen in deze provincie, dat Zijne Koninklijke Hoogheid de Admiraal en Kolonel-Generaal bepaald heeft, dat op den 9den en 10den dezer, een Kamp zoude worden betrokken door twaalf bataillons infanterie, in de heide tusschen *Gilze* en *Rijen*, en dat op de beide vleugels van dit Kamp, eene Marktplaats is aangewezen, alwaar de landlieden hunne waren, als: Melk, Boter, Eijeren, Groenten, bijzonderlijk Aardappelen, Stroo, Brandhout, enz., kunnen verkoopen; en wordende gezegde Gemeente-besturen en vooral die der omliggende plaatsen uitgenoodigd, de landlieden aan te sporen deze Marktenten bezoeken, alwaar hun alle zekerheid tegen overlast en moedwil der Militairen wordt verzekerd, doch waar zij niet dan goede en gave waren mogen te koop veilen en ook geene ongehoorde prijzen vragen.

En zal dit besluit, door middel van het *Provincieal Blad*, worden gebragt ter kennisse van de Gemeente-besturen in deze provincie, tot informatie en nadere zullende wijders in het *Provincieal Dagblad* en de *Bredasche Courant*, worden gepraequeerd.

's Hertogenbosch, den 4den Juny 1831.

Het Gouvernement voornoemd,

De Secretaris van BRAAKENBURG.

BUITENLANDEN.

Duitschland, den 6den Junij.

Volgens bijzondere berigten uit Antwerpen zouden de Belgen aldaar nog steeds voortgaan met het maken hunner werken van aanval tegen de Citadel; ja zelfs zouden zij hunne loopgraven reeds tot zeer nabij die sterkte hebben voltooid. Deze berigten vereischen echter nadere bevestiging, daar het ons, ofschoon wij dezelve van eene geloofwaardige zijde ontvingen, onbegrijpelijk voorkomt, dat de bovenste arbeid door den bevelhebber der Citadel stilzwijgend zoude worden toegelaten. Verlangend zien wij deswege nadere tijdingen te gemoet. De verzekering, welke hij ons bestaat, dat de Citadel, na het tot hiertoe vervullen van den schoonsten rol uit het tijdvak des Belgischen opstands, niet dan met roem, dien rol eindigen zal, doet ons, ook in het nog voor ons onverklaarbare, berusten. Dit is intusschen waarschijnlijk, dat het eerste kanonschot der Citadel het teeken van eenen strijd zoude worden, waarin schier geheel Europa betrokken zal zijn. Dat zulk een teeken nog niet gegeven is, moet Europa alléén den grijzen *Chassé* danken. Dit is voor de geheele wereld, door vreemden erkend! Langmoedigheid kan echter ophouden eene deugd te zijn; en diep zoude het te betreuren wezen, wanneer de ervaring eenmaal leerde, dat men in dezen geene limiet gekend had, dat men naar het gevreesde schot *te lang* had laten wenschen.

— Nadere tijdingen van de Citadel bevestigen bovenstaand berigt, en verzekeren, dat de generaal *Chassé* eenen krachtigen brief aan de Heeren *Belliard* en *White* te Brussel heeft gezonden, hierop neerkomende, dat indien de Regent niet onmiddellijk zijn gezag in Antwerpen kon doen gelden, en de Belgen hunne loopgraven bleven voortzetten, de generaal *Chassé* Antwerpen en omstreken in eenen puinhoop zou doen verkeeren. — Men verzekert, dat in dezen brief, over het geheel, eenen toon heerscht, bijkans dragende, dat de langmoedigheid van den generaal *Chassé*, haar hoogste punt bereikt heeft, en men ieder oogenblik de gedachtste uitbarsting verwachten kan. Gisteren Zondag avond, en ook heden Maandag voormiddag, zijn er geene nadere tijdingen ingekomen, hetwelk doet vermoeden, dat de Belgen weder, voor eenige oogenblikken, den arbeid aan hunne werken gestaakt hebben.

— Van de Schelde wordt ons, onder dagteekening van den 3den en 4den dezer, in denzelfden zin geschreven en onder anderen gemeld:

» De Belgen zijn weder druk bezig, om overal, waar slechts de minste plaatselijke geschiktheid is, zware batterijen op te werpen, tot zelfs digt onder onze schepen; eene groote menigte rijdende artillerie moet in Antwerpen gekomen zijn; in de stad zelve heerscht eene vreesselijke woeling en verwarring. Het doorbreken van den Scheldedijk bij Lillo, wordt den Hollanders te laag gerekend; men gaat verschrikkelijk daarover aan, en als eene gegronde reden, om opgenoemde de vijandelijkheden te kunnen beginnen.

» Onze vloot op de rivier is hooger op gezeild; de groote schepen zijn door de stoomboten, van beneden: Ten Neuze en Bath, zoo digt mogelijk onder Antwerpen gesleept; alles staat gereed zeil voerde is derwaarts; onze schepen moeten order hebben Antwerpen zoo veel mogelijk in te sluiten, en hebben reeds eene formidable positie aangenomen.

» De zware korvet *Medusa*, heeft te Vlissingen haar klein geschut voor zware bomketels verwisseld en zal zich bij de vloot op de Schelde voegen."

— Wij lezen in de *Staats-Courant*:

» Ten aanzien van de doorbraak van den Scheldedijk bij het fort Lillo, waarvan wij in ons no. 130 berigt gaven, kunnen wij thans nog mededeelen, dat de luitenant-generaal baron *Cavaré*, zoodra hij daarvan de spoedige informatien ontvangen had, den kommandant van dat fort gelast heeft, om, gedurende deze den eerst-aanwezenden ingenieur aldaar, en in gemeen overleg met de belanghebbenden in den polder van Lillo en omliggende landen, de doelmatigste middelen te beramen, aan te wenden en te helpen daarstellen, ten einde meerdere rampen voor te komen en de doorbraak te herstellen.

— De generaal *de Steurs*, door den Koning benoemd, om het leger in Oostindië te gaan kommanderen, heeft dezer dagen zijne afscheids-audientie bij Z. M. bekomen, en vertrekt eerstdaags naar zijne bestemming met het fregatschip *Neêrlands Koning*.

— Volgens aankondiging van burgemeester en wethouderen der stad Rotterdam, zal, uit aanmerking van de tegenwoordige tijdsomstandigheden, de Jaarmarkt of Kermis in die stad, in dit jaar *niet* gehouden worden.

— Wij vernemen uit stelling, dat de troepen, tot formeering van het kamp bestemd, hedenochtend van de uitrijd dezer plaatsen zullen; de bataillons van linie de beide eerste dagen en de schutterijen den volgenden dag.

— Van de drie bataillons belgische troepen, welke zich nog in Turnhout bevonden, is gisteren weder eene naar Antwerpen afgetrokken.

— Wij hebben, in ons nommer van heden, de door het *Algemeen Handelsblad* medegedeelde tijding van een hoofdtreffen tusschen de Polen en Russen op den 23sten Mei, en van de overwinning dezer laatsten wederlegd. Dat hoofdtreffen heeft eenige dagen later plaats gehad, niet op den 23sten, maar op den 25sten Mei, en niet de Russen, maar de Polen zijn daarin 30mal geslagen. Zie hier de tijdingen, die wij deswegen in de Hollandsche Couranten vinden:

» Een berigt van de poolsche grenzen van 29 Mei, door de Pruisische Staatscourant medegedeeld, houdt in, dat graaf Pahlen op den 25sten bij Ostrolenka aan de Narew de Polen geslagen, en eene schitterende overwinning op hun behaald heeft. Ostrolenka, zegt het berigt, is door de Russen, met eene verbazende dapperheid stormenderhand weder vermeesterd, en de Polen zijn zoo overhaast gevlugt, dat zij de brug bij Ostrolenka over de Narew voort, niet hebben kunnen verbranden. De afdeeling van den poolschen generaal bij Lomza in het Augustowsche stond, is door de overwinning des Russischen legers, geheel van afgesneden geworden. De Polen begroeten hun verlies op 4000 dooden en gekwetsten. Onder de gesneuvelden bevinden zich de generaals *Kicki* en *Kamienski*, en vele officieren van hoogen rang. Het hoofdkwartier van den poolschen opperbevelhebber was den 27sten te Pultusk."

» Dit berigt wordt ten volle bevestigd door tijdingen uit Warschau van den 28sten des avonds, welke insgelijks door de Pruisi-

sche Staats-Courant worden medegedeeld. Daarin wordt erkend, dat de Polen een groot verlies geleden hebben; dat de beide hierboven genoemde generaals gesneuveld, en de generaals *Pac*, *Bogusławski*, *Skrzynski*, *Malachowski* en vele andere staf-officieren gekwetst zijn. Voorts ziet men daaruit, dat op den 28sten wederom gevochten was, en dat de generaal *Skrzynecki*, ten gevolge daarvan dien dag, zijn hoofdkwartier naar *Pultusk* teruggebragt had, en dus geheel terug getrokken was. „Bij Ostrolenka," zegt een der Warschausche berigten, „is door de beide hoofd-legers met zeer verbitterde geestdrift gestreden, waarvan geen voorbeeld bestaat. De oudste generaals herinneren zich niet, immer eenen zoo moorddadigen dag te hebben bijgewoond. Van beide kanten zijn, naar men zegt, meer dan 20,000 man op de plaats gebleven; aan kwartier geven werd niet gedacht, en er moet voornamelijk met de bajonet gevochten zijn. De russische garde was onder het gevecht, en moet groote dapperheid betoond hebben."

— De tijding van deze totale nederlaag, door de Polen bij Ostrolenka geleden, bevestigt zich overigens te n volle, dewijl de officiele tijding daarvan door een buitengewonen courrier in den Haag moet zijn overgebragt.

— *l'Emancipation* van den 31 Mei overtreft in hevigheid alles, wat tot dus verre nog aan hare guilaardige pen ontvloeid is. In een der artikelen van dat nommer zoude men echter zeggen, dat zij den vervallen verklaarden Koning wilde huldigen. In dat artikel, getiteld *Aux Rois*, geeft zij den Koningen den raad om: *goede gratuite scholen op te rigten; scholen van kunsten en ambachten te stichten; de nijverheid aan te moedigen; kanalen te graven; hoofdgronden te ontginnen*, enz. In een woord: het Brusselsch blad wil door de Koningen gedaan hebben, hetgeen Koning *Willem* gedurende vijftien jaren voor België deed. Zoude de Emancipeerders voorstanders der *restauratie* geworden zijn?

— Eenige kwade tongen, en zelfs gedrukte papieren, willen zeggen, dat de heer *Lebeau*, bij zijne ontsteltenis in de zitting van het congres, waarin hij den brief van lord *Ponsonby* heeft voorgelezen, een der protocollen uit den zak willende halen, waarvan hij in eene volgende zitting zeide, geene kennis te dragen (*zie ons nommer van vrijdag, artikel Brussel, 3de bladz., 2de kolom, onder aan*), bij ongeluk, de volgende rekening uit zijne portefeuille heeft laten vallen.

Rekening van den diplomatieken maaltijd, op den 31sten Mei 1831, door den minister van buitenlandsche zaken, in het Hotel Bellevue gegeven.

Voor 26 personen à *f* 10. per hoofd	francs	550.
4 Flacons Johannisberger	»	100.
41 Flessen wijn, door een gelagen à *f* 10. 12	»	900.
Te zamen, den omloop niet mede gerekend.	»	1150.

Voormelde kwade tongen roepen hier uit *Leve de gedwongen leening der f* 12,000,000 *!*

— Brieven van Londen melden, dat de geheele familie van *Napoleon* in Engeland verwacht wordt. De te zamenkomst van deze familie en van die van *Karel X.* is een groot schouwspel en eene groote les te noemen.

— Latere particuliere berigten dan die, bij deze, gisteren door ons medegedeeld, hebben wij niet ontvangen.

BELGIE.

Brussel den 3den Junij.

(*Vervolg.*)

Het dirigerend comité der belgische associatie heeft het volgend protest tegen de protocollen no. 23 en 24 uitgevaardigd:

„Belgen,

Twee protocollen ontsluijeren ons op nieuw den wil van het Heilig Verbond.

Het dirigerend comité stelt het zich ten pligt, op nieuw te protesteren tegen de beginselen, welke tot grondslag dezer protocollen strekken, zoo wel als tegen de gevolgen, welke daaruit zouden voortvloeijen.

Hetzelve [illegible] deze gelegenheid aan, om, met alle magt, den laster af te weren, [illegible] sommige trouwloore lieden over de oogmerken der associatie verspreiden en die strekt, om dezelve ontwerpen te veronderstellen, welke tegen de wettig gevestigde orde van zaken zouden strijden.

Het comité herhaalt derhalve, dat de belgische associatie geen ander doel heeft dan de nationale onafhankelijkheid, de onschendbaarheid en de uitsluiting der Nassaus; het verklaart daarenboven, dat het al dezelfs invloed zal bezigen, om de constitutie, de regtsverdragers, die zij daargesteld en den vorm van gouvernement, welke zij bepaald heeft, te handhaven.

Brussel, den 1sten Junij 1831.

(*Volgen de onderteekeningen.*)

— Op den eersten dezer zijn, in het parket van den auditeur-generaal, in de zaak van den generaal *Nijpels*, onderscheidene getuigen gehoord. De instructie dezer zaak zal weldra afgeloopen wezen.

— Het dagblad *l'Emancipation* zegt: „Wij zien niet in, waarom, terwijl de zoo gevreesde vesting Ancona nog door Oostenrijk bezet is, Frankrijk deszelfs bruggenhoofd België ten welgevallen van eenen engelschen prins zou geven. Het is goed, niet te vergeten, dat de zoo dikwijls door de conferentie ingeroepen protocollen ons het regt geven, om in deze zaak een woordje mede te spreken."

Datzelfde blad behelst eenen brief van den heer *le Cocq*, lid van het congres, van den volgenden inhoud: „Ik lees in uw blad, dat de heer *Lebeau* mij de portefeuille van financien zou hebben aangeboden. Ik weet niet, mijne heeren, uit welke bron gij dit berigt geput hebt, maar het is mij aangenaam, te zeggen, dat niemand mij eenige portefeuille hoegenaamd heeft aangeboden en ik ook niet ijdel genoeg ben, om mij tot dat of eenig ander ministerie geschikt te oordeelen; ook schep ik behagen in er bij te voegen, dat ik nooit eenig ministerie zal aannemen en alleen daarnaar haak, om, als particulier, in den boezem van mijn huisgezin terug te keren."

Het doet *l'Emancipation* overigens, *voor den heer Lebeau*, hoogstens leed, dat de heer *le Cocq*, aan welke een iegelijk bekwaamheden en goede voornemens toekent, vooraf de aanbieding van de hand wijst, die de heer *Lebeau* waarschijnlijk ten oogmerk had, hem te doen.

—

De honderd twintigste zitting van het congres, waarop wij in ons vorig nommer beloofd hebben, terug te zullen komen, liet zich aanzien, zeer onstuimig te zullen zijn. Nooit had het publiek nog zoo veel drift betoond. Reeds vroegtijdig waren de deuren van het nationaal paleis door de menigte als belegerd. De regering had buitengewone voorzorgen genomen: behalve sterke detachementen burgerwachten buiten en binnen het gebouw, en in de zaal, had de administrateur der publieke veiligheid ettelijke agenten van politie op de publieke tribunes doen plaatsen.

De heer *de Pelichy* wilde, dat de president al terstond de artikelen van het reglement betrekkelijk de publieke tribunes zou doen lezen. Gisteren, zeide hij, zijn wij getuigen geweest van wanordelijkheden..... Hier viel hem eene stem van de publieke tribune in, zeggende: „Dat de vergadering dan het voorbeeld geve." „Ik vraag dat deze artikelen gelezen zullen worden," hernam de spreker, opdat zij ten uitvoer zouden kunnen worden gelegd, zoodra de orde gestoord wordt, en zulks des te meer, daar de tribunes, volgens sommige dagbladen, het hoogste woord alhier voeren en de leden dwingen zouden. Wij moeten dergelijk gedrag beteugelen. Wij zijn hier vertegenwoordigers der natie en hebben, alzoodanig, regt, om onze gevoelens uit te drukken."

De president vermaande de vergadering, die bewegingen, die heftige, opzettelijke uitdrukkingen na te laten, die personelijkheden en bittere woorden uit de vergadering te verbannen, die er steedsmeer bitterer door ontstaan; dan, zeide hij, zou het publiek op de tribunes den eerbied niet vergeten, dien het ons verschuldigd is.

De heer *de Robaulx* trok zich dit gezegde aan en merkte met niet weinig verwondering op, dat eenige redenaars somtijds het geluk gehad hadden van hunne bekwaamheid te hooren toejuichen, en dat zijne woorden somtijds met gejuich ontvangen waren geworden, hetgeen al aanstonds aanleiding tot eene woordenwisseling tusschen hem en den president gaf, die eene minder roerzieke natie dan de Belgen op de nationale tribune reeds vrij wat van den eerbied, die *zij zelfs eene weldoende vergadering* schuldig zijn, zou hebben doen verliezen. De deliberatien over het tweede voorstel der eerste afdeeling (*zie ons nommer van vrijdag*) nu geopend zijnde, ging men vrij bedaard toe, en het artikel werd met 150 tegen 40 stemmen aangenomen; maar toen men aan het delibereren over het derde artikel gaan zou, luidende: „Het gouvernement is insgelijks geautoriseerd, om des noods, zonder krenking der nationale eer, overeen te komen, dat Maastricht een gemengd garnizoen, behalve een hollandsch, krijge enz.," toen barste het onweder los. Men moet, zegt een brusselsch dagblad, ooggetuige geweest zijn van hetgeen alstoen in de vergadering voorviel, om eenig denkbeeld te kunnen vormen van het aanzien, dat dezelve opleverde. De heer *Lebeau* had eigenlijk gezegd: „mijne heeren, het artikel zal niet algemeene stemmen worden verworpen, waartoe dan eenige hoofdelijke stemming? Zij, die dergelijke stemmingen willen, hebben ten doel, om de beslissing der gewigtige vraagstukken, die wij behandelen, te vertragen. Ik verder, dat de namen der leden, welke de hoofdelijke stemming gevraagd hebben, in de notulen ge-

plaatst worden." Deze nu waren de heeren *Robaulx*, *Helias d'Huddighem* en onderscheiden anderen. Naauwelijks dan had de heer *Lebeau* de laatste woorden zijner zinsnede uitgesproken of de geheele vergadering stond, als door eenen elektriken schok getroffen, overeinde; onderscheiden scheldnamen en uitjouwingen tegen den minister gingen, zoo van de vergadering als van de tribunes uit. Intusschen beklom, onder het afgrijselijkst geraas, de *Ch. de Brouckere* de tribune, sprak en gesticuleerde met vuur, hoezeer niemand hem verstaan kon. Men gist, dat hij den heer *Lebeau* tot de orde wilde geroepen hebben. Onder dit geraas en getier, waarvan nooit eene vergadering een voorbeeld heeft opgeleverd, verklaarde de president de vergadering geschorst en men kon nu slechts de stem van den heer *Duval de Beaulieu* onderscheiden, welke riep: » nu, dat hebben wij wel degelijk verdiend."

De president verliet de fauteuil. Alle de afgevaardigden schreeuwden elkander in de ijsselijkste drift toe; niemand kon een woord meer verstaan.

Nadat de president *de honorabelen* een klein uurtje gelaten had, om tot bedaren te komen, riep hij hen op hunne plaatsen en stelde nu de hoofdelijke stemming in, waarbij 180 leden tegen en één lid vóór het artikel stemde. Wie die *solo* speelde wordt niet gemeld.

Het vierde artikel, nu het derde geworden, werd na eenige, ditmaal vrij bedaarde deliberatien aangenomen, en alzoo kwam, op den 2den Junij des jaars Onzes Heeren 1831, in naam van het belgische volk, het decreet in drie artikelen tot stand; hetwelk wij in ons vorig nommer hebben medegedeeld.

Wij besluiten dit verslag, met, volgens gewoonte, eenige zinsneden uit de bij deze gelegenheid gedane redevoeringen der leden mede te deelen.

De blinde heer *Rodenbach* zeide: de londensche diplomatie, de politieke en morele *Cholera morbus*, ondermijnt en doodt ons met protocol-slagen. De minister, die lange onderhandelingen van ons vordert, kent den geest des lands niet. Zes maanden lange onderhandelingen zullen den burgeroorlog in België voeren, (*rumoer*).

De heer *de Mérode* zeide, bij het einde zijner redevoering, openhartig zijne wijze van denken zeggen over het middel, om de zwarigheden met de conferentie te Londen te vereffenen, in geval zij de aanbiedingen tot bevrediging, na de verkiezing van den prins van *Saksen-Coburg*, van de hand wees, hij zeide in het openbaar waarvoor hij elders in het bijzonder was uitgekomen, dat hij den aanhanger der vereeniging met Frankrijk was, en dat een Franschman voor hem nooit een vreemdeling zou zijn; » maar," vervolgde hij, » afgevaardigde bij het Belgisch congres zijnde, heb ik den meest algemeenen wil mijner committenten gevolgd en ik heb, als pligt, de partij van prins *Leopold* vurig omhelst. Indien wij, mijne heeren, intusschen genoodzaakt wierden, om den oorlog te kiezen, dan moeten wij geen bastard-systema aannemen, geenen pygmeen-krijg voeren, die op zijn best tot het veroveren der voormalige Noordelijke provincien zou kunnen leiden, maar dan zou ik mijne landgenooten aanraden, de conferentie ronduit te verklaren, dat wij, indien zij voortgaat met ons te behandelen, gelijk zij tot dus verre gedaan heeft, de Fransche driekleurige vlag, welke Europa tot in deszelfs grondvesten kan schokken, van alle onze torens zullen doen wapperen. Te vergeefs zou *Lodewijk Filips* weigeren, ons te erkennen: 35 millioenen eensgezinde menschen zouden alsdan de verbaasde diplomaten bewijzen, dat men, in de 19de eeuw, met de eer en de vrijheidder volken niet ongestraft speelt (*algemeene bravo's*)"

De heer *Jamminé* zou tegen het in deliberatie zijnde tweede artikel en tegen alle de amendementen stemmen. » Het knechtig ook," zeide hij, » de sluitredenen waren van hen, die geene onderhandelingen wilden, neigde ik niettemin, ik wil het wel bekennen, tot de keuze van prins *Leopold*, als de beste weg, om ten eer en einde aan de zaak te maken. Maar ik belijde thans, dat de band, die toenmaals mijne oogen sloot, voor de protocollen en voor de verlegenheid van het ministerie gevallen is. Ik weet wel, gij zult zeggen, deze protocollen bestaan niet voor ons: maar voor mij bestaan zij wel, want ik vindt den brief van lord *Ponsonby* in volkomen overeenstemming met dezelven; het zijn dezelfde woorden, het is dezelfde stijl en het is aan niemand gegeven, den stijl der Londensche conferentie na te volgen (*algemeen gelach*)." Hierna bewees de spreker dat hij noch de onderhandelingen, noch de keuze des prinsen van *Saksen-Coburg* vertrouwde. Ooglog derhalve, oorlog! riep de heer *O Jemini*, al moesten wij er ook onder bezwijken; want liever wil ik geweldig en in eenen slag vergaan, dan, langzaam, op een klein vuur gebraden, sterven. (*een langdurig gerdep van bravo!*)

De heer *Devaux* zeide: Bij een goed en vreedzaam volk is het iets zeer opmerkelijk, een nieuw ministerie het oude te hooren verwijten, dat het den oorlog niet gevoerd heeft, en naauwelijks het eerste te zien kwalijk afnemen, dat het den vrede wil behouden (*gelach*). Welke is dus deze dolzinnigheid? (*sterker tegelach*). Ik weer mij deel niet in die zucht tot oorlog, ik wil den vrede, en wil die, het koste wat het wil, slechts niet ten koste der eer; maar België zou niet erger onteerd zijn, indien het Venlo verliet (*geroer*) dan Frankrijk, omdat het België aan deszelfs lot overgelaten, Engeland, omdat het Frankrijk verlaten heeft, of Rome, omdat het geen mepster der wereld meer is (*nieuw gelach*). De eer! Wat is de eer? Die van een burger bestaat in te kunnen vechten en in een eerlijk man te zijn, die der mauwen, om hunne mannen getrouw te wenen (*eene groote en luidruchtige vrolijkheid in de vergadering*). Maar de eer der volken ligt in de algemeene welvaart. Indien gij dezelve aan uw vaderland wilt terug geven, mijne heeren, ledikt u dan van de draad, welke ik u ter hand gesteld heb, zij is het eenige middel, om dit dal der dooddoor te geraken. Met eene driekleurige fransche vlag kunt gij evenwel niet uitkomen, want de Franschen verbieden ons dezelve te ontrollen; zij willen met ons niets te doen hebben. Laten wij ons derhalve aan niemand ten beste geven dan aan ons nageslacht. Maar wat zal dat nageslacht zeggen, zoo wij hetzelve slechts eenen asch-hoop nalaten? Zal zij de conferentie te Londen daarvan beschuldigen? Neen, u zal zij beschuldigen, om dat gij een grondgebied wilt behouden, dat u niet toekomt. (*Hier barst een hevig gemor uit.*) Daar ik dan noch geweldadig, noch ten gevolge van op een klein vuurtje gebraden te zijn, wil sterven, maar harerzijds verlang te blijven leven, zoo stem ik voor het tweede artikel.

De heer *de Smet* zeide, dat, nog niet lang geleden, de heer *Madiagen* tot de orde geroepen was, om dat hij van de terugroeping des prinsen van Oranje gesproken had, en vroeg waarom men den vorigen spreker, welke Venloo wilde verlaten, ook niet tot de orde riep.

Hierop verdedigden verscheiden leden de stelling der discussien over het tweede artikel, welke dan ook plaats had.

[*Wij zullen het breedvoerig verslag der 121ste en 122ste zittingen in een volgend nommer of in volgende nommers mededeelen en bij deze gelegenheid aanmerken, dat de verkiezing van den prins van Saksen-Coburg, niet in den 121ste zitting, zoo als gisteren abusivelijk door ons gemeld is, maar in de 122ste zitting, op zaturdag den 4den gehouden, heeft plaats gehad.*]

Luik, den 2den Mei.

Onze *Courrier de la Meuse* zegt:

» Het congres schijnt den weg van onderhandeling boven eenen onmiddelijken oorlog te verkiezen. Wij bekennen, dat wij zulk een wijs gedrag van deze delibererende vergadering, in de omstandigheden, waarin wij ons bevinden, niet verwacht hadden. Bij het lezen van het protocol van den 22sten en van den brief van lord *Ponsonby*, zeiden wij tot ons zelven: het is gedaan, het kanon zal bulderen en, misschien binnen veertien dagen, is België, maar de gezonde rede heeft de woedende hartstogten stilzwijgen opgelegd, en het schijnt alsnog geoorloofd, te hopen. De voorzigtigheid van het Congres is dus te prijselijker daar zij niet door de drukpers ondersteund wordt. De dagbladen blijven te wapen schreeuwen, en terwijl van de tribune gerdekaveld wordt, schieten de dagbladschrijvers met manifesten en geven het sein tot de gevechten.

OOSTENRIJK.

Weenen, den 27sten Mei.

Volgens brieven van Semlin, zou het den generaal van Scutari gelukt zijn, het grootste gedeelte zijner troepen weder te verzamelen en eene positie aan de Servische grenzen te nemen, alwaar hij den Groot-vizier schijnt te willen afwachten. Hij heeft verschansingen opgeworpen en bekomt veel bijval van de Bosniers; hij heeft echter gebrek aan geschut, waarvan het leger des sultans [illegible]

Mengelingen.

FRAGMENTEN UIT HET *MEMORANDE* VAN [illegible]

IV.

(*Vervolg.*)

De gedurigen stelling, waarin de Fransche natie ons gouvernement gebragt heeft, ten aanzien van het nemen van maatregelen om eene dergelijke uitbarsting in de [illegible] provincien te voorkomen, heb ik in het bovenstaande aangetoond (*zie ons nommer van 3 junij*). Het is echter van belang dit nog door eenige bijzonderheden te staven.

Nadelijk bij het bekend worden van het gebeurde te Parijs, ontvingen de kommanderende officieren der genie en artillerie in de

grensvestingen geheime instructien, om eenige voorloopige werkzaamheden, tot het in staat van verdediging stellen van de vesting-werken en arsenalen in de zuidelijke provincien te laten doen; hierbij werd echter aanbevolen de werkzaamheden en vooral het doel derzelve voor het publiek geheim te houden; hoe moeijelijk dit nu ook was, poogde men evenwel de inzigten van het gouvernement te bevorderen, te moeijelijker daar er bij vele Belgische officieren, reeds vijandelijke gevoelens tegen het gouvernement moesten bestaan hebben.

De eerste uitvoering dezer bevelen, bragt in een onzer groote grensvestingen (Mons) reeds dadelijk eene groote gistende ongerustheid onder de ingezetenen te weeg, zoo dat de aldaar kommanderende generaal (*Daine*) het van zijn pligt scheen te zijn te beschouwen, de schorsing dezer, alhoewel weinig in het oog loopende, werkzaamheden te vragen. Ook elders had dit plaats; eene toevallig ontstane verwijdering hebbende omstandigheid, gaf echter het gouvernement de gelegenheid, eene kleine verplaatsing van troepen, uit Antwerpen naar Gent te bewerkstelligen, en deze was, dat de nieuwerbouwde citadel in laatstgenoemde stad, zoo ver in gereedheid was, dat dezelve alleen nog eenige artillerie-werkzaamheden vereischte, namelijk, het overbrengen van artillerie-voorwerpen in dezelve, hetgeen in vredes-tijd ongelijk had moeten geschieden. Deze gelegenheid nam dan het gouvernement ook gretig bij de hand, en in het begin van de maand augustus vertrok eene kompagnie veld-artillerie uit Antwerpen met derzelver bespanningen, naar Gent.

De eenvoudige benoeming van eenige artillerie kommandanten, in eenige vestingen van het zuider-frontier wekte de aandacht der kwaadgezinden niet minder op, en in eenen zoodanigen staat van zaken, waarbij de algemeene vrede van Europa, door eenen onvoorzigtigen stap van ons gouvernement, in de weegschaal gesteld konde worden, kon hetzelve geene krachtdadiger maatregelen aanwenden. Tot geheime orders, die over vele schijven moesten loopen, was geen toevlugt te nemen, dewijl het verraad reeds loerde. Het handelen naar de omstandigheden in de oogenblikken, waarop het gevaar werkelijk dreigde, moest dus aan het beleid van de kommanderende officieren, ten minste voor een gedeelte, overgelaten worden.

Dat er een dirigerend comité voor het oproer bestond en reeds lang bestaan had, werd later duidelijk. Opmerkelijk ten minste was het, dat de meeste belgische leden der tweede kamer, reeds een anderhalf jaar voor het uitbarsten der onlusten, in de zetten zich alle mogelijke inlichtingen hebben doen geven, omtrent den staat der zuidelijke grensvestingen, de bevoorrading der magtigen, het approvisionnement der krijgsmagazijnen enz., iets wat toen niet in het oog viel, maar welke aanvragen later de oogen van menigeen deden openen. Opmerkelijker nog, dat de meeste wapenfabrikeurs, in *Luik*, *Namen* en andere plaatsen, als het ware met een en dezelfde bedoeling bezield, de zoogenaamde lust-vuurwapenen, zoo als jagtgeweren en pistolen, van het gewoon, bij ons in gebruik zijnde, kaliber geweer begonnen te vervaardigen. Dat de [illegible] der meeste bekende belgische leden van de tweede kamer en eenige [illegible] genoeg bekend om hier te noemen, veel gedaan had, was ons reeds, dewijl dat laatste oogmerken door bovenaangehaalde omstandigheden, buiten alle verwachting, begunstigd werden is niet minder bevestigend. Wij hebben de aandacht op dit comité willen vestigen, omdat het juist dit was, hetwelk met de hoofden der fransche omwenteling in correspondentie stond, en door dezen weg, zelfs de weinige genomene maatregelen kenbaar maakte, om dezelve uit een tegen Frankrijk vijandig oogpunt te doen beschouwen. Ook alle maatregelen schijnen ons gouvernement bekend te zijn geweest, en Zijne Majesteit nam het eenen maatregel, die de eerste bedoelingen van [illegible] comité eenigzins verijdelde, dit was namelijk het *toelaten der [illegible] vrijkaperije eene vlag in al de havens van het koningrijk der Nederlanden.*

Velen beschouwden dezen maatregel als ontijdig; later kwam men echter van dit denkbeeld terug, en vond het toen niet alleen voorzigtig, maar tevens zeer staatkundig.

(*Wordt vervolgd hierna*).

LETTERKUNDIGE BERIGT.

Les Belges au tribunal de l'Europe; faisant suite à la ville Rebelle, et contenant une courte réponse à M. le Général-Major Comte de Bylandt par MYSOCHLOCRATE. De l'Imprimerie de H. P. de SWART 1831. 399 bladz. in 8°; de prijs is *f* 2,50.

Indien de belgische onlusten in meer dan één opzigt nadeelig ten aanzien der drukpers gewerkt hebben, door menige, voor de natuurschaften verscheidene, onder voor het zwaard te doen nederleggen; van gene andere zijde hebben dezelfde onlusten de papieren wereld met niet weinig vruchten verrijkt. Onder de, het meeste oprien gebaard hebbende, behoort ongetwijfeld het hier aangekondigde werk, hetwelk voorzeker reeds bij vele onzer lezers bekend zal zijn. Het verlangen, door het *Journal de la Haye* daarvan gegeven verslag, of liever gissing, heeft bij vernieuwing de aandacht op hetzelve gevestigd, en het laat zich aanzien, dat Mr. MYSOCHLOCRATE deze veroordeeling niet onbeantwoord zal laten. Wij zijn tot dit laatste niet gerespecteerd, doch kunnen niet voorbijgaan, hier aan te merken, dat wij het meest gemeld dagblad, hoe hoog het zelve overigens ook schatten, in dezen niet geheel eens zijn. Wat de aanmerkingen op het aankondige gedeelte dezes boeks betreft, laten wij daar, als staande in dezen niet geheel en al op den voorgrond, doch hechten die te meer aan de beschuldiging van overdrijving, onkiesschheid, laster enz. Het is niet te ontkennen, dat het tafereel door den zich noemenden M. opgehangen, in gloojende kleuren geschilderd is; dat menige groep van hetzelve ons met afgrijzen vervult, maar na al hetgeen wij, bij eigene ervaring, van de belgische oproerstokers vernamen, kunnen wij niet in gemoede verklaren: dit tafereel is der waarheid ontrouw. Een *Tielemans*, een *Daine*, een *de Celles*, een *Stassart*, om van honderd anderen niet te spreken, achten wij tot *alle* gruwelen in staat; en wij zouden al stellige tegenbewijzen moeten hebben, om aan de waarheid van het verhaal betreffende de dames *Devaux* en *Ducpétiaux* te twijfelen. Doch wij laten de wederlegging der aanmerkingen van den heer M. aan den schrijver des boeks zelven over, die vergenoegende met hier openlijk desselfs ruhmd op te geven.

Het eerste gedeelte reeds in eene vroeger verschenen brochure (*la ville Rebelle*) behandeld zijnde, bevat dit geschrift slechts het *tweede* en *derde* gedeelte.

In het tweede gedeelte, getiteld: *les Belges au tribunal de l'Europe*, wordt een overzigt der voornaame gebeurtenissen van het Brusselsch oproer en van de handelingen der hoofdpersonen in die jammervolle dagen gegeven. Het derde gedeelte bevat een onderzoek der voornaame oorzaken dier onlusten en eene nasporing der nog mogelijke middelen tot herstel. De gebreken der Europeesche instellingen, na den val van *Napoleon*, worden hier als oorsprong der beroeringen, die Europa sedert eenige maanden verwoesten, te regt gezegd. Een antwoord aan den generaal-majoor graaf van *Bylandt* besluit dit werk. Ook dit antwoord [illegible] generaal [illegible] bij, ter eigener verdediging, den eenigen, [illegible]

* * Burgemeester en Assessoren der Gemeente van Leerdam, zijn voornemens, Zaturdag dén 25sten Junij aanstaande, des morgens ten 11 ure ten gemeente huize, op de voorwaarde door Hun Wel Edele Groot Achtbare Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie goed te keuren, en welke van den 20sten Junij [illegible] zullen ter inzage leggen: Voor den tijd van [illegible] jaren, aanvang te nemen 1°. Julij, aanstaande, het OPHALEN van den HAARDRUK en TEULENTS, in die gemeente vallende.

Burgemeester en Assessoren voornoemd,

Namens en ter ordonnantie van dezelven,

VAN HARSVELT.

* * JOHANNES ALTHEER, Boekhandelaar te Utrecht, heeft gedrukt en alom verzonden: *Het Kasteel van Antwerpen, met het dichtstuk de* PUIT-OMST, *vergezeld van aanteekeningen en authentieke bijlagen, betreffende de geschiedenis van dit vesting, het bombardement van Antwerpen, en het Heldenboek van* van Speijk, *vervaardigd met 6 platen, en het portret van* van Speijk, *door den Hoogleeraar de Clercq.* gr. 8°. à . . . . *f* 2,50.

Ook te bekomen te Breda, bij *F. P. Stark* Boekhandelaar en te Bergen op Zoom bij *J. G. van Kuijk Kuijsen*, en in 's Hertogenbosch bij *H. Palier & Zoon* Boekhandelaars.

* * Bij STEENBERGEN VAN GOOR, te *Leeuwarden*, is *heden* van de pers gekomen en alom verzonden:

L CONSTANCE OF DE VERDEELING VAN POLEN, door *F. Jakobs*, in één deel. à *f* 1,50.

H. LAURENS DE MEDICIS EN ZIJN TIJD, door *William Roscoe*, in één deel, met portret. à *f* 5,50.

Te Breda bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.